

Nr 115

Av herr **Grebäck m. fl.**, om utredning av vissa spörsmål rörande vattendragen.

(Lika lydande med motion nr 84 i Första kammaren)

I den debatt som under senare tid förts angående möjligheterna att genom olika åtgärder förebygga eller minska verkningarna av skördeskador har framkommit, att dikningsverksamheten borde kraftigt utökas. På många håll krävs emellertid dessutom en genomgående reglering av sjöar, avloppskanaler och större vattendrag, vilka regelmässigt förorsakar översvämningsskador. Sådana åtgärder kräver för närvarande omfattande och därmed mycket tidskrävande och kostsamma utredningar framför allt på grund av de komplicerade problemen vid kostnadsfördelningen, för vilken dessutom teoretiskt underlag i vissa fall saknas. Förrättningarna tar regelmässigt flera år och ibland tiotals år.

Regleringen av de större vattendragen är inte någon exklusiv jordbruksfråga. Medansvariga och intressenter är i det sammanhanget inte bara jordbrukarna utan även skogsägare, enskilda fastighetsägare, industrier, kommuner och det allmänna, som bl. a. har att svara för naturskydds- och friluftsintrössena. Särskilt bör påpekas att avlopp från tätorter och industrier innehåller stora mängder växtnäringsämnen, som ökar vegetationen i vattendragen och därmed förorsakar mycket höga underhållskostnader. Avloppsvattnet skapar även betydande sanitära problem, särskilt under torrperioder och på vintern.

Nuvarande kostnadsfördelningsprinciper medför en orimlig belastning på nedströms liggande marker. Det är från rättvisesynpunkt nödvändigt, att dessa principer tas under omprövning. Man kan därvid tänka sig flera lösningar. Ett radikalt grepp vore att låta det allmänna helt överta ansvaret för de större vattendragens funktion i sammanhanget. Avloppsförhållandena i sjöar och vattendrag har otvivelaktigt genom utvecklingen mer och mer kommit att bli ett problem för det allmänna. Förhållandena är direkt jämförbara med vägväsendet, som fyller en liknande allmännyttig funktion. En reform av detta slag skulle radikalt förbättra möjligheterna att snabbt genomföra en reglering av de viktigaste avloppen och därmed underlätta den detaljdränering, som nu hindras av tidsödande utredningar. En annan lösning vore att för större vattendrag bilda vattendragsförbund. För varje större gren kunde sedan skapas särskilda vattendragsföreningar.

Utan närmare överväganden kan emellertid inte avgöras huruvida de här antydda lösningarna är möjliga och lämpliga. Frågan måste därför utredas.

I årets statsverksproposition har jordbruksministern anmält sin avsikt att tillkalla sakkunniga för utredning rörande bl. a. förrätningstekniska och författningsmässiga spörsmål beträffande torrlägningsföretag. En utredning med så begränsade direktiv torde inte kunna ta upp den fråga som ovan berörts. Härför torde erfordras en särskild utredning, som med hänsyn till frågans art bör vara parlamentariskt sammansatt.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående organisationen av och fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll.

Stockholm den 23 januari 1962

Erik Grebäck

Sven Vigelsbo

Emil Elmwall

Nils Kellgren

Johannes Antonsson
